

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

V zrnislju §-a 17. društvenih pravil sklicuje se

občni zbor

delniškega društva

„Národne Tiskarne“

na dan 7. maja 1899. l.

ob 11. uri dopoldne

v prostorih „Národne Tiskarne“.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednikovo.
2. Bilanca „Národne Tiskarne“ za leto 1898.
3. Nasvet upravnega odbora o izplačanju dividende.
4. Volitev pregledovalcev računov.
5. Posamezni nasveti.

Opomnja: § 16. Kdor v občnem zboru hoče glasovati, mora svoje delnice vsaj pet dni pred občnim zborom v društveno blagajnico uložiti.

Upravni odbor „Národne Tiskarne“.

Deželni zbor kranjski.

(XI. seja dne 21. aprila.)

Predsedoval je deželni glavar Detela. Došle predloge in peticije so se odkazale pristojnim odsekom.

Posl. Loy je poročal o dež. odbora poročilu § 7. C: „Deželni muzej“. Poročilo se je vzelo odobriti na znanje.

Poslanec vitez Langer je poročal o glavni bilanci ljubljanskega mestnega loterijskega posojila z dotičnimi računskimi sklepi za l. 1897. in o proračunih posojilnega in amortizacijskega zaklada za l. 1899. L. 1880. je Ljubljana najela posojila 1.500.000 gold., izdavi 75.000 srečkov po 20 gld. To posojilo naj se po določenem amortizacijskem načrtu v 50 letih, torej do konca l. 1929. amortizuje, v katero svrhu se mora v amortizacijski sklad vsako leto vplačati amortizacijska kvota 65.000 gld. Povrh je ljubljanska občina prevzela dolžnost, skrbeti za 4 1/2 odstotno obrestovanje narasle amortizacijske glavnice. Po § 9. teh izvršilnih na-

redb imenovanih instrukcij in dodanih temu finančnemu načrtu, se mora ta amortizacijski sklad računsko in blagajniško ločeno upravljati. Z ozirom na to, kakor tudi v interesu preglednosti cele uprave, se je, kakor za l. 1896. tudi za l. 1897. predložila računsko ločena bilanca in računski zaključek amortizacijskega zaklada. Ta sklad pa ni ločen samo računsko, nego tudi dejansko blagajniško in je le izravnati formalno diferenco, ali je pa postopati po kameralno knjigovodniških načelih in voditi za amortizacijski sklad poseben blagajniški konto, ali pa je po načelih trgovinskega knjigovodstva, katero je pri magistratu splošno vpeljano, sklad voditi kot ločen konto v glavni knjigi, ne pa kot lasten od glavne knjige ločen konto. To so difference, katere se dajo lahko izravnati. Dejanski — in to naglašam — se upravlja, kakor sem se osebno prepiral, računsko in blagajniško ločeno. Poročevalec je predlagal: 1. Glavna bilanca ljubljanskega mestnega loterijskega posojila kakor dotični računski zaključki za l. 1897. se vzmó v vednost. 2. Proračun loterijskega posojila za leto 1899. s pokritjem 71.803 gld. 39 kr. in potrebsčino 67.311 gld. 28 kr., torej s prebitkom 4492 gld. 11 kr. kakor tudi proračun amortizacijskega zaklada tega loterijskega posojila s pokritjem 296.092 gold. 60 kr. in isto toliko potrebsčino se odobrita.

Posl. Hribar je utemeljeval svoj samostojni predlog o ustanovitvi deželnega zaklada za melioracije in javna dela. Govornik se je skliceval na utemeljevanje, ki je dodano tiskanemu načrtu zakona, je to utemeljevanje v nekaterih točkah popolnil in predlagal, naj se predlog odkáže finančnemu odseku. — Sprejeto.

O prošnji slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani za pisateljsko nagrado in podporo za izdajo knjige „Ustavoznanstvo“ je poročal poslanec Hribar. Dovolilo se je 100 gld.

Isti poslanec je poročal o prošnji županstva na Vrhniki za podporo za zgradbo vodovoda. Govornik je vsestransko pojasnil razmere in predlagal, naj se dovoli prispevek 20% od svote 22.000, oziroma ako bi vodovod manj veljal, 20% od dotične svote.

Po nekaterih opomniah poslanca Je-

lovška glede vode Ljubljane, na katere je odgovoril poročevalec s tem, da se je skliceval na kemično analizo, je bil sprejet odsek predlog.

Na to je posl. Božič stavil naslednji nujni predlog:

Visoki deželni zbor skleni:

Odstavek I., točka 2. deželnozbornskega sklepa v IV. seji z dne 23. marca 1899, zadevajoč pospeševanje vinogradarstva na Kranjskem, spremeni se tako-le:

„V okrajih Krško, Črnomelj in Novo mesto naj se tekom petih let subvencionira po jedno, v okrajih Postojna pa po dve podružnici c. kr. kmetijske družbe, in sicer jedno v neokuženi vremski dolini za potrebe vremske doline in neokuženega litijskega okraja, drugo pa v vipavski dolini v to svrhu, da se goje plemenite ameriške trte, in sicer s pogojem, da si deželni odbor pridrži pravico, dotične nasade in račune o njih nadzorovati ter na predlog podružnice določiti vrsto ameriških podlag in cepičev. Polovica dohodkov iz prodaje cepičevnih trt pripade tekom dobe, ko se daje podpora, deželi, polovica pa subvencionirani podružnici, ki je zavezana, vzdrževati po preteku omenjene dobe trtne nasade na svoje stroške še nadaljnjih pet let. Seveda more takrat ceno trt sama določiti ter skupilo sama porabiti.“

Po kratkem utemeljevanji nujnosti, katero je deželni zbor priznal, je poslanec Božič svoj predlog meritorno utemeljeval. Opozarjal je, da je deželni odbor sklenil, opustiti ljubljansko pepinijero in mesto nje napraviti tri trtnice na Dolenjskem in jedno na Notranjskem. Naravno bi bilo, da se trtnica za Notranjsko napravi v Vipavski dolini. V sled nerodnosti pa se je zgodilo, da se hoče za vipavski okraj napraviti trtnica v Vremah, kjer je vinarstvo prav bomo. Vrem prideluje nekaj vina, ki je pa kvalitativno manj vredno. Za sedaj nočem preiskovati, zakaj se hoče Vipavski namenjena trtnica napraviti v Vremah. Vipavski gre na vsak način prednost. Že zdravi razum pravi, da ne kaže eksperimentirati v krajih, kjer niso niti klimatični niti drugi pogoji za ugodno vinarstvo. Vse

okolnosti govore za to, da se napravi trtnica na Vipavskem. Tam je dovolj cepičev, dovolj izurjenih delavcev, in tudi pet ali šest strokovno naobraženih ljudi, v Vremah pa vsega tega ni. Tudi to govori za Vipavsko dolino, da imajo tam že nekaj cepičevnih strojev. Po veljavnih zakonih se iz okuženih krajev ne smejo niti divje trte niti cepiči voziti v neokužene. Vrem je pa neokužen, menda poleg litijskega okraja jedini okraj na Kranjskem. Ker so klimatične in druge razmere v Vremah in v litijskem okraju blizu jednake, bi kazalo, napraviti v Vremah posebno manjšo trtnico za Vreme in za litijski okraj, za Vipavsko dolino pa posebno. Ker ne želim povišanja že dovoljenega kredita, je upati, da predlog ne najde odpora. Predlog naj se odkáže finančnemu odseku. Ta predlog je bil sprejet.

Zbornica je na to rešila več peticij. Prošnja županstva v Planini za podporo za vodovod se je odkazala dež. odboru (Poroč. Modic); Mariji Jereb se je zvišala pokojnina na 75 gld. (Poroč. Hribar); odboru ribarskega okraja za kranjsko se je dovolila brezplačna raba ribjega vališča v Studencu in se mu je odpustilo plačilo zastankov, preklical pa se je letni prispevek 50 gld. (Poroč. dr. Papež); Mestni občini ljubljanski se je za zgradbo dekliske osemrazrednice pri Sv. Jakobu v Ljubljani dovolila podpora 10.000 gld. (Poroč. Višnikar); Društvu za rokotvorno delo na Dunaju se je dovolila podpora 25 gld. (Poroč. Murnik); Filharmoničnemu društvu v Ljubljani se je dovolila za tri leta podpora letnih 300 gld., muzejskemu društvu za Kranjsko pa podpora 4000 gld. za 1899. l. (Poroč. Murnik.)

Posl. grof Barbo je poročal o računskih sklepih bolnišničnega, blazničnega, porodnišničnega in najdenišničnega zaklada za l. 1897. Pojasnil je, da so se v tem letu naredili znatnejši prihranki in obžaloval, da dež. odbor ni energičnejše iztirjal zastankov. Računski sklepi so se po kratkem odgovoru dr. Schafferja na poročevalčeva izvajanja odobrili.

Posl. Višnikar je poročal o učiteljskem pokojninskem zakladu. Poročevalec je obširno in temeljito pojasnil celo za-

LISTEK.

Govor.

Častiti gospod urednik!

Prosim Vas, gospod urednik, skazite mojim vrsticam vso milost, če bi jih po moji neumni pameti tudi „Slovenec“ urednik pomašil v tisti požiralnik, katerega imenujejo uredniški „koš“. Gospod urednik! Grešil sem, zagrešil sem — govor! Po mojem umenji to ni smrten greh, ker na ta način grešijo tudi prečastiti gg. kape-lanje, ki natanko znajo, kaj je prav in zlo. Da, zagrešil sem govor — katerega je pa izzval „Slovenec“! Ker nimam prilike, da bi bil prišel moj govor v stenografični za-pisnik, kakor n. pr. govori Schweigerja, Pakiža, Papeža (ne vem, kako se že ime-nujejo vse klerikalne korifeje, ki so neki jako temeljito odgovarjali Tavčarju na nje-gov govor o konsumnih društvih), prisiljen sem v Vašem listu obuditi očiten kes, in se obtožiti, da sem govoril sledeče besede:

„Dragi poslušalci! Pasji kontumao je prenehal v političnem okraju črnomaljskem, — treba bode pa pričeti klerikalnega. Go-

vora dra. Tavčarja v deželnem zboru in na shodu trgovcev in obrtnikov sta raz-jadila klerikalce, tako da so jeli besneti in popadati. Če ste čitali št. 82. vzornega lista „Slovenca“, seznali ste, da je „Slove-nec“ ogrizel tudi v našem okraju več trgovcev, ki pa, kakor čujem, ne pojdejo v Pasteurjev zavod na Dunaj. Reklo se je namreč, da so klerikalne besne pene slične onim mehurčkom, „koje spuščajo otroci“, in da so zobje iz „testa“.

Kakor ste gotovo čuli, čestiti poslušalci, bil je namen shodu trgovcev in obrtnikov, da protestujejo zoper „konsumna društva“.

Tudi Metličani imamo spako, katero imenujejo kmetijsko oderuštvo — ne, par-don, kmetijsko društvo. To društvo vrlo napreduje, kajti šteje že nad 300 členov in jedne odrezane brke. Metliški „konsum“ upeljal je namreč na trgovskem polji spe-cijaliteto. V metliškem „konsumu“ dobiš za jedne brke — srebrno uro. To je gotovo senzacionalna novotarija! Da se je pa ta genijalna ideja uvedla najpreje v metliškem „konsumu“, to Vam potrdi, častiti poslušalci, „Čbelar“ in pa lepi gospod kapelan Novak, ki je pri tem lepem „špasu“ prišel

ob srebrno uro, ne da bi mu zrastle go-tovo zaželjene brke. —

Dragi poslušalci! Jaz sem liberalec, povem Vam pa, da takim konsumnim društvom — kjer se spreminjajo „kocine“ v „srebrne ure“, da takim konsumnim društvom ne bom nikoli nasprotoval. Vem, da je mej Vami tudi več trgovcev in obrtni-kov. Dolžnost mi je, da Vas potolažim in pomirim. Vi podtikate konsumnim društvom politične smotre. Motite se! Saj smo vendar v zadnjem času večkrat čitali, da so kon-sumna društva le zabavišča za gg. kape-lane. Če pa govorim specijalno o nekem takim društvu, morate biti o tem uver-jeni, ker Vam je, slavna gospoda, gotovo znano, da je neki merodajni „konsumni gospod“ rekel: „Če nam ne bo poneslo konsumno društvo — bomo pa napravili — štev. 13“.

Sodim zategadelj, da pustimo kleri-kalcem konsumna društva, naj konsumirajo še to ali ono, — saj se godi vse na kato-liški podlagi. —

Dragi poslušalci! Naglašal sem, da sem liberalec. Vendar pa se čudim novo-dobnim kapelanom. Oni so jasni dokaz, da slovenske univerze ne rabimo, ker jo že

imamo! Komaj se izlupi kapelan iz leme-natarske suknje, že „vse“ zna. On je leč-nik, sodnik, odvetnik, notar, trgovec, bri-vec, da, celo duhovnik, oštr in — no, in tako dalje.

Nisem še povedal namena svojemu govoru. Odpustite mi, častiti poslušalci! Moj govor nima namena, da bi hujskal, ampak da bi poblašil, da bi pomiril tiste razburjene duhove, ki razjedajo ubogo telo našega naroda na vseh straneh! Moj govor ima namen, da bi združil vse tiste sovražne domače falange v skupno vojsko, ki naj se postavi v bran tujcu. Da pa dosežemo ta vzvišeni smoter, da ubijemo domači prepir, predlagam, da vstopimo vsi slovenski trgovci in obrtniki, sploh vsi Slovenci v že obstoječo ljubljansko univerzo — leme-nat, postanemo vsi kaplani in vsestransko izobraženi ljudje. Izključiti pa moramo ljubljanskega Ivana, metliškega Francelna in pa znano tvrdko „Skušek in Fux“, ki bodo sprejeti v kazen za svoje grehe le za lajike — kozle in bodo morali biti konsumnih društvih pod „Aronovo“ mando ali šribarji ali hlapci.

Končal sem svoj govor, ljubi moji po-slušalci! Če kdo sodi, da sem prestopil

devo in predlagal: Visoki deželni zbor izvoli skleniti: Poročilo deželnega odbora v prilogi 42., zadevajoče učiteljski pokojninski zaklad, se jemlje na znanje ter se deželni odboru naroča, da predloži v prihodnjem zasedanju načrt zakona, s katerim se spremene določila deželnih zakonov z dne 29. aprila 1873. št. 22 in z dne 18. junija 1877. dež. zak. št. 16 glede vpokojenja učiteljskega osebja in preskrbnin učiteljskih vdov in sirot. Pri predlogih se je v obče kolikor mogoče ravnati po načelih penzijskega statuta, veljavnega za deželne uradnike na Kranjskem.

Po kratki debati je bil ta predlog sprejet.

Prošnja županstva v Tunjicah za podporo za zgradbo nove ceste iz Tunjic v Zalog se je po poročilu posl. barona Rechbacha odkazala deželnemu odboru v primerno rešitev.

Posl. Šubic je poročal o prošnji mestne občine Kranj za zgradbo železnice Loka-Divača in Kranj-Tržič-Celovec. Govornik je povdarjal, da se tiče prošnja vitalnih interesov mesta Kranj in cele dežele. Njeno vsebino je deliti v dva dela; v prvem se razmotriva splošno železniško vprašanje, ki že toliko let vzbuja duhove v naši domovini, v drugem pa se izreka želja, da bi zastopnik deželnega odbora pri obravnavi glede projektirane lokalne proge med Tržičem in državno železnico zavzel se za progo Tržič-Kranj, a ne Tržič-Podnart. S stališča dežele je pač umevno, da se mora dežela pri lokalnih železnicah v prvi vrsti ozirati na proge, ki vežejo kraje, kateri so v obrtnem in kupčijem oziru močno razviti, in taki točki sta pač Kranj in Tržič s svojo obsežno trgovino in bujnim prometom, dočim je Podnart vas, ki gotovo ne igra tolike vloge v kupčiji in nima toliko pomena za skupno deželo kakor napredno, agilno in razvito kranjsko mesto. Zategadelj je bil upravni odbor uverjen, da bode odposlanec deželnega odbora postopal v tem smislu, kajti to zahtevajo interesi cele dežele. Ker se pa posamezne točke v prošnji kranjskega mesta vendar ne dajo izluščiti iz splošnega deželnega železniškega programa, predlaga poročevalec v formalnem oziru, da se prošnja izroči deželnemu železniškemu svetu, ki bode začel jutri svoje delovanje v pretres in svoječasno poročanje v zbornici. (Se sprejme.)

Posl. Povše je poročal o predlogu posl. Pfeifferja glede prebitkov osebnega dohodninskega davka, in je bilo sklenjeno, naročiti dež. odboru, da predloži ministerstvu spomenico, v kateri dokaže preobremenjenost dežele kranjske in prosi, da jemlje na to ozir pri razdelitvi osebnega dohodninskega davka.

V Ljubljani, 21. aprila.

„Reichswehr“ o razmerah na Primorskem.

V včerajšnjem članku se bavi dunajski „Reichswehr“ z razmerami v Istri, v Trstu in v Gorici ter jako dobro pojasnjuje vzroke brutalnih nasilnostij Italijanov, katere trpi vlada. „Reichswehr“ piše: Mi spoštujemo in častimo kulturno važnost Italijanov, toda nikakor ne gre, da bi se jemale slovan-skemu elementu, temu pridnemu, lojalnemu in cesarju zvestemu narodu siloma ustavno

morebiti nit logike, naj me opraviči dejstvo, da me je razsvetlilo olje iz „flaške“ Schweigerjeve, kupljene v „konsumu“ metliškem. —

Tako sem govoril, gospod urednik! Moj namen ni bil slab. Ploskali so mi, a klerikalci ne. Zato sem uvidel, da se mi moja nakana ni posrečila, in sem prisiljen, ostati liberalci. Kot tak nameravam govoriti v kratkem velikanski govor, za kojega mi blagovolite pod črto prihraniti potrebne prostora.

Vsebine tega nameravanega senzacijskega govora vam za danes seveda še ne morem natančno označiti, pač vam pa „sub rosa“ izdam, da se bo moj govor sukal tudi o bilanci metliškega „konsuma“, katere društveniki kljub večkratnim burnim zahtevam ne morejo doseči in je gotovo v pravilni obliki tudi ne bodo dosegli.

Gospod urednik! Če bo pa vendar presenetila bilanca vse Metličane, kajli mislite, s kakim zneskom bodo odrezane brke mej aktivni in s kakim zneskom izgubljena kaplanova ura mej pasivi? Oprostite to radovednost vam udanemu hvaležnemu Konfuciju Kvasu.

zajamčene in zagotovljene pravice. Pravice primorskih Slovanov do neomejene rabe materinakega jezika in do nezabranjenega izražanja svojega mnenja v deželnih zborih ne sme nihče z brutalnimi in umetnimi sredstvi omejevati. Princip enakopravnosti, kateri zanika s italijanissimi napolnena galerija s kričanjem, mora postati tudi ta zmagovit, ker zahteva tako politični in socijalni razvoj teh dežel.

Ultimat na grofa Thuna.

„Pester Lloyd“ je prinesel članek, ki je nekak ultimat na grofa Thuna. Temu članku posnemamo: Kaj je storila vlada, da odpravi sedanje brezprimerne razmere? Nič. Vse prepušča, da gre svojim potom. Ona čaka, da izbrbljajo Nemci tajnost svoje konference za določitev narodnega programa, kakor da bi mogla po razkritju tega — nemunega ali pametnega — misterija postati modrejša. In če nima že nikake misli, ima vsaj § 14., ki zanjo misli, in če ne stori ničesar, se ji zdi, da z brezdeljem še najmanj riskira. To je zares jako prebrisano, toda bojimo se, da se s takimi „kunsti“ velika avstrijska tiska ne odpravi. Mi te negativne državne modrosti sploh ne razumemo. Mi bi celo razumeli popolno spremembo sistema, da bi je ne odobraval, ali sedanje taktike ne razumemo nikakor. Mi bi odločno federalizacijo Avstrije sicer s svojimi skromnimi sredstvi pobijali, ker jo smatramo za nezdružljivo s sedanjimi oblikami dualističnega reda v monarhiji, toda mi bito federalizacijo kot čin respektirali, in če tudi bi morala Ogerska za svoj del izvajati konsekvence, bi vendar ne mogla ugovarjati proti ustavni spremembi v Avstriji. Vse bi razumeli, samo polovičarstva, sedanje nejasnosti, strahu pred odločilnim da ali ne, brezsmotnega in brezmiselnega plavanja ne razumemo. Sedanje razmere spodneso temelj avstrijske državne stavbe dualizma in moči monarhije.

Dijaški nemiri na Ruskem

so mnogo večji, kakor se je poročalo, in vlada postopa vse energičnejše kakor se uradno priznava. Več sto dijakov in nedi-jakov je aretiranih in zaprtih, tisoč relegiranih. V Varšavi sta zaprta tudi urednika Nowodvorski „Kurjera Varšavskega“ in Libicki „Kur. Lodzienege“. Sploh pa ruski listi o nemirih ne smejo pisati. „Reichswehr“ prinaša sledeča privatna poročila: V Peterburgu so trajali nemiri še do 14. t. m. Policija je aretirala 500—600 dijakov, ki so delali izgrede pred vseučiliščem. Vse te aretirance je spremlja policija na kolidore ter so se morali odpeljati. Še istega dne so zaprli 60 velikošolcev raznih zavodov. Izključenih je bilo 347 slušateljev izključenih. Na dekliškem liceju so izključili nad 200 gospic. Na kievski univerzi so izključili okoli 400, na ondodni politeh-niki pa 200 dijakov. V Kijevu je pripravljeno tudi vojaštvo. Dijaški nemiri zanimajo vse kroge ter razburjajo občinstvo po vseh ruskih vseučiliških mestih.

Afera Dreyfus.

„Figaro“ prinaša še vedno obširne zapisnike iz Dreyfusove preiskave. Stotnik Lebrun-Renault, ki je degradiral Dreyfusa, je izjavil pred sodiščem: Dreyfus mi je dejal: „Jaz sem nedolžen; v treh letih se bo izkazala moja nedolžnost. Minister ve to; Paty de Clam, ki me je v ječi obiskal, mi je to povedal. Ministru je znano, da sem izročil Nemčiji le nevažne dokumente in sicer samo zato, da bi dobil važnejše.“ Tudi general Darras je izjavil, da je slišal Dreyfusa, ko je zatrjeval svojo nedolžnost.

Za francosko-nemško zbliznanje.

„Nov. Vremja“ prinašajo članek nekega „Viatorja“, ki pobija trditve, da dela Rusija na zbliznanje Francozov in Nemcev. Tako zbliznanje bi bilo — piše „Viator“ — za Rusijo neljubo, kajti to bi napravilo črto preko prijateljske politike mej Rusijo in Francijo. Resni diplomati trdijo, da so vse govorice o tem izmišljene in neresnične. Stremljenja nekaterih nemških in francoskih poslancev bodo ostala brezuspešna, kajti mej narodom ne najde to stremljenje prav nobenega odmeva.

Amerikanci in Filipinci.

Opetovano se je že sporočilo, da se godi Amerikancem vzlic vsem „zmagam“ na Filipinih jako slabo. Američanski generali so izjavili, da potrebujejo za popolno pacifikacijo Filipin še 100.000 mož. Mac Kinley se baje boji stopiti pred kongres z

novo zahtevo, zategadelj so se začela s Filipinci nova pogajanja. Pogoji za mir so baje sledeči: Vaj javni uradi se razdelé med Amerikanci in Filipinci, vendar dobé Amerikanci najvišja mesta, prizna se pa avtonomija občin. Te pogoje stavijo baje Amerikanci, a gotovo ni, ali jih sprejmejo Filipinci. Menda se Aguineldo sanje ne ogreva. Američanski listi poročajo, da je nastala mej Tagali nesloga.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 20. aprila. Bolniško in podporno društvo pomočnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko je imelo 19. t. m. svoj redni občni zbor, ki je bil izredno dobro obiskan. Predsednik, g. Anton Gutnik pozdravi navzoče člane, konstatuje sklepčnost ter otvori zborovanje. Pred vsem omenja smrti marljivega člana in bivšega tajnika Jos. Tavčarja ter pozove člane, naj v znak sožalja vstanejo raz sedeže. (Se zgodi.) Na to omeni neugodnih zdravstvenih razmer mej člani v preteklem letu, izreka nado, da se te razmere letos zboljšajo in številu članov pomnoži, na kar da besedo tajniku. Tajnik poroča na to o društvenem delovanju v preteklem letu. Društvo obhaja letos svojo desetletnico. Napram članom je društvo tudi v minulem letu izpolnilo svoje dolžnosti v polni meri. Novih članov je pristopilo troje. 13 članov je lansko leto iskalo pri društvu bolniške podpore; umrl je eden član, jeden je neozdravljivo obolel. Visoki deželni zbor in veleslavna kranjska hranilnica sta tudi v preteklem letu naklonila društvu po 100 gld. podpore, in društvo upa, da bo teh vekušnih podpor tudi v prihodnje deležno. Društvo je imelo v preteklem letu na članarini, darilih in na obrestih 532 gld. 68 kr. dohodkov, stroškov pa: na bolniščinini, na zdravniških honorarijih, zdravilih, upravnih troških, na oskrbi v deželni bolnici, na podporah in na pogrebnih toških, vkup 830 gld. 48 kr. Premoženje je znašalo s koncem leta 1898. 1953 gld. 33 kr. Občni zbor je sklenil od-slej sprejemati tudi ženske člane. Na to se je vršila volitev odbora. Izvoljeni so bili za tekoče leto v odbor — (ki se je zajedno tudi konstituiral), — sledeči gospodje: Gutnik Anton, magistratni policijski oficijal, predsednikom; Kandare Franc, notarski uradnik, podpredsednikom; Benšek Arnošt, uradnik banke „Slavije“, blagajnikom; Sežun Albert, magistratni uradnik, tajnikom; kot odborniki: Pelan Oton, blagajnik okrajne bolniške blagajne; Hauptman Josip, uradnik trgovinske in obrtne zbornice in Hafner Josip, asistent mestne blagajne. Namestniki pa gospodje: Bischof Viljem, Grilo Ivan in Klemenec Franc. Predsednik se na to zahvali navzočim članom za obilo udeležbo, jih prosi delovanja v svojem krogu ter zaključi ob 10. uri občni zbor. — Dež. vlada je potrdila pravila „Kranjskega društva v varstvo živalij“ s sedežem v Ljubljani. V kratkem se skliče občni zbor ter voli društveni odbor.

Iz učiteljskih krogov na Goriškem,

16. aprila. Znano je, da mi ljudskošolski učitelji zahtevamo dohodke, kakor jih imajo uradniki XI. in X. in IX. činovnega reda. — Tu in tam se nam glede tega posmehujejo, češ, da to je že odveč, kar mi zahtevamo. Tega mnenja je tudi dunajski obskurni klerikalni „Deutsches Volksblatt“, kateri piše: „Das Verlangen der Lehrer, dass sie vom Tage der abgelegten Reifeprüfung, (Matura) für Volksschulen das Mindestgehalt eines Staatsbeamten der XI. Rangklasse erhalten, ist weder durch das Alter, noch durch den Aufwand der Studien, noch durch die Leistungen begründet.“ — Tako ta klerikalni list. — Sedaj pa poglejmo kaj je na tem resničnega.

Učiteljstvo tedaj zahteva, da se po izvršenem učiteljskem izpitu uvrsti v XI. činovni razred. In ali nima do tega pravice? Kot 15letni dijak vstopi mladenič v I. tečaj učiteljskega in tako stopa dalje do končanega IV. tečaja. Končavši IV. tečaj, je 19 do 20 let star. Potem služi dve leti kot provizorični učitelj in izvrši nato učiteljski izpit. Takrat je že 21 do 23 let star in naj bi prišel v XI. razred.

No, sedaj pa poglejmo razmere pri davkarji, sodišču itd. Z 16 letom prakticira absolviran nižjigimnazijalec ali nižjirealec v uradu kot praktikant ali diurnist.

Za par let napravi izpit in kmalu postane davčni adjunkt ali sodni kancelist v XI. razredu ter ima takoj 930 gld. plače, dočim ima učitelj komaj 400 gld. — Predbaci-vanje, da bi učitelj še premalo prišel v XI. razred, je tedaj ovrženo.

Poglejmo pa na — študije. — V Avstriji nahajamo nad tisoč uradnikov, ki nimajo nikakih študij. — Ti so bivši dosluženi podčastniki, ki so komaj ljudsko šolo dovršili. — Odeluživi vojaška leta, so postali uradniki XI. razreda. — Tu in tam pa tudi nahajamo tisoče uradnikov, ki so res dovršili nižjo gimnazijo ali realko. Ti uradniki imajo tedaj komaj one študije, katere imamo mi, a še tega prav za prav nimajo, kajti oni so dostali nižje gimnazije ali nižje realke izpite in so potem šli prakticirati. Mi pa smo dovršili nižjo gimnazijo ali realko — in tudi še več — in smo morali se še potem 4 leta na učiteljsko šolati, tedaj morali smo 3 do 4 leta več študovati. — Tako je tudi tukaj ovrženo, da imajo vsi uradniki te kategorije več študij od nas.

In kako pa mi delujemo? Naši nasprotniki nam računijo samo one ure, katere moramo v šoli poučevati, a tega ne štejejo, da se mora učiteljstvo za pouk pripravljati, da mora naloge popravljati, da mora spisovati uradne spise, da mora dopisovati šolskim svetom itd. — Koliko časa se za to na dan porabi? — Nočemo sicer prezirati delovanja uradnikov te kategorije, a smelo rečemo, da se glede števila ur vsakdanjega delovanja z nami ne more meriti. Premisliti je treba, da je učitelj po 5 do 6 in še več urne poučevanju popolnoma izmučen in utrujen, kajti toliko ur na dan poučevati 60 do 80 otrok (in še več) ni šala. In da bi se poučevalo otroke jedne starosti? A tu imamo v šoli otroke raznih starosti v oddelkih. Tukaj tedaj trpijo — pljuča in živci, da je gorjé. In vse to dela čestokrat v majhni, zaduhli, nizki sobi — za 400 gld.

Iz vsega je pač razvidno, da naši nasprotniki slabo sodijo glede nas in uradnikov te kategorije. — Zato z vso odločnostjo zavračamo mnenje gori omenjenega klerikalnega in obskurnega lista in mnenje vseh takih in enakih pristašev.

Ako se tedaj vse uvaža, se mora doznati, da mi še prej zaslužimo imeti dohodke XI. čin. razreda, nego uradniki te kategorije in to: 1. vsled naših razmer; 2. vsled naših študij; 3. vsled našega napornega delovanja.

Zato je tedaj naše zahtevanje, da se uvrstimo po izvršenem učiteljskem izpitu v dohodke XI. čin. razreda, popolnoma upravičeno. x + y.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. aprila.

— Deželni zbor kranjski. Naše poročilo o današnji seji dež. zbora smo morali pretrgati, in to prav pri zadnji točki dnevnega reda, pri poročilu dež. odbora glede kmetijske šole na Gorenjskem. O tej zadevi se je unela daljša prav živahna razprava. Poročilo priobčimo jutri.

— Dobro mu je odgovorila! Znani klerikalni agitator pater frančiškan prišel je tudi k jedni naših volilk ter jo nadlegoval za pooblastilo. Končno jo je vprašal: „Ali bodele res volili ljudi, ki delajo samo davke?“ — Volilka pa mu je odgovorila: „Naj no grejo, gospod pater! Če bodo pa oni in njih stranka prišli na rotovž, bodo pa še večji davki!“ Nato jo je agitator odkuril. Izmej frančiškanov, kateri strasé po hišah, se odlikuje najbolj neki pater Denuncij, ali kako se že imenuje.

— „Glasbena Matica“. Koncert, ki ga „Glasbena Matica“ nudi prihodnji teden slovenskemu občinstvu, ne diči sicer tista bogato založena vsebina, kakor je bila ona prejšnjih koncertov. Ponavljale se bodo nekatere pesmi, katere so občinstvu ugajale, mej njimi tudi srbske narodne popevke, katerih lepota je zaslula po vseh evropskih mestih, v katerih se je Mokranjac s svojim zborom ustavljal. Baš iz širno-slobodne harmonizacije teh pesmi se naj uče naši glasbeniki in kritiki; narodna pesem ne izgublja na svojem značaju, ako jo harmonizator ob vzdrževanju napeva okiti in preplete s značilnimi intervali, oblikami in zavinki, ki samo tolmačijo, ali nekako dramatizirajo besedilo in vsebino. Vpričo žalostnih društvenih financ bilo je tudi opu-

stili nametavano in obetano uprizaritev Dvofakove „Ljudmile“, katere proizvodnje bi presežalo 800 gld. na stroških. Ob koncu sezone pa tudi ni mogoče pevec tako združevati, da bi se vključeval večkrat pod nemo dokazu o razumevanju in ljubezni do umotvorov povpel pri 4. koncertu do onega napora, samozatajevanja in duha, kateri jih prelinja pod genialnim vodstvom našega Hubada.

— Dobrodelna predstava v gledališču. Prvi majski teden priredi odbor, čegar pokroviteljstvo je prevzela gospa baronica Heinova, v gledališču predstavo na korist nekaterim dobrodelnim zavodom. O posamičnostih te predstave bomo še poročali.

— Za Prešernov spomenik je poslal že po zaključenih računih velike veselice, katere so priredile ljubljanske narodne dame, znani rodoljub V. M. iz Kranja 20 gld., tako da znaša sedaj čisti dohodek 1321 gld. 18 kr. Bodi odličnemu darovalcu izrečena iskrena zahvala!

— Sapo zaprli. Dolenjski pohajkovec nam piše: V kočevskem okraju neke imajo konsumno društvo alias kmetsko zadrugo, ki je že zdaj za par tisoč pasivno. Ko vpraša oni dan tuj potnik nekega ponosnega „delničarja“ imenovanega društva, kaj bo z dolgotrajno, če bode društvo v pasivnih tako raslo, se odreže kmetski osorno: „Ze plačat smo pa mi tukaj!“

— Stavbna kronika. Stavbna sezona se je pričela. V mestu imamo okoli 1200 delavcev različnih vrst, razen teh pa so v porabi tudi prisiljeni in kaznjenci, ki so za nekatera dela zelo spretni, pri tem pa cene moči. Kar je bilo preteklo jesen novih poslopij dograjenih in pokritih, se zdaj ometujejo in od znotraj opravljajo. Do dne 1. maja izginejo vse barake iz mesta. Majerjeve trgovske barake v Zvezdi podira jo se zadnji stebri. Na Rimski cesti se koplje temelj novi hiši odvetnika dr. Fr. Munde; zgradba glavnega kanala na tej cesti se prične v kratkem nadaljevati. Poslopja „Mestnega doma“, višje gimnazije in vojaške bolnice v Vodmatu bodo to jesen popolnoma dodelana. Justično poslopje se bo pričelo graditi meseca maja. Regulacija Sv. Petra ceste, kakor tudi nekaterih ostalih ulic se bliža ureditvi, zlasti še ona v Dolgih in Špitalskih ulic. Tudi Mirje bo zazidano in z njega bodo izginili zelniki in kupi gnoj. Ljubljana se razširja na vseh koncih in oglih. Deželna uprava pa se še ni odločila za zgradbo novih in potrebnih svojih poslopij, dasi so dotični načrti že davno izgotovljeni. Stavbnega materiala se dovolj dovaža po suhem kakor po vodi. Več ulic in cest dobi letos primeren nov ali popravljen tlak. Vreme preteklo tri tedne za stavbna dela ni bilo ugodno. Olepšanje nekaterih zasebnih poslopij v sredini mesta je nujno potrebno. Nezgoda se ta čas ni nikakoli pripetila.

— Orožništvo na Kranjskem se bode — kakor čujemo iz zanesljivega vira — pomnožilo za 24 moč. Reflektanti, dosluženi podčastniki, ki so zmožni slovenskega in nemškega jezika, morejo dobiti nadaljne informacije pri poveljnistvu tukajšnje orožniške postaje.

— Prememba posestva. Iz Sevnice se nam poroča, da sta grajsčaka gg. Fran Hren in Matija Hočevnar kupila lepo veleposestvo dr. Kautschitscha v Sevnici z vsem kakor leži in stoji in sicer za ceno blizo 70.000 gld.

— Razširjenje mestne elektrarne, ki je postalo vsled pomnoževanja se števila konsumentov (naročnikov) potrebno, se izvrši to pomlad. Centrala dobi še jeden stroj, vsled tega se tudi akumulatornica razširi.

— Pazite na otroke! Včeraj popoldne igrala sta se v Gradaških ulicah ob bregu Gradašice Ivan Habjan, 5 let star, sin Ivane Habjan, doma v Kladeznih ulicah, in Ernest Lukman, 8 let star, sin Marije Lukman in je pri tem prvi padel v Gradaščo. Služkinja Uršula Podlipce, ki je v bližini prala, potegnila je Ivana Habjana iz vode in ga rešila smrti.

— Nepreviden kolesar povozil je včeraj dopoldne v Špitalskih ulicah neko Nežo Bajc. Vozil je tako naglo, da se mu ni bilo možno izogniti. Ime kolesarja se je poizvedelo in naznanilo oblastvu.

— Zid podri se je včeraj zvečer pri nekdanji Černetovi hiši na Francovem nabrežju. Hiša je bila v regulacijske namene odkupljena in se sedaj podira. Vsled vče-

rajnega popoldanskega naliva, se je zidovje razmočilo, in ker ni bilo več podprto, se je podrl. Nestrča se ni nobena pripetila, in so se tudi takoj odredile varstvene priprave, da se nadaljno podiranje zidu ustavi.

— V Ameriko. Mestna policija je včeraj apert prišla štiri mladeniče, kateri so se hoteli odtegniti vojaški dolžnosti in jo popihati v Ameriko. Bili so to Ant. Zalar, posestnikov sin iz Zapotoka, Franc Mostar iz Planine, Franc Berčan iz Luž in Franc Stepic iz Zagriča. Dva sta imela celo nepravna potna lista, a njima ni to ničesar pomagalo, kajti stražnik ju je kmalu ujel, da se ne pišeta tako, kakor stoji v potnem listu. — Včeraj je odšlo skoz Ljubljano 34 oseb v Ameriko in danes pa menda še več.

— Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah priredi v nedeljo, dne 23. aprila t. l. v veliki stekleni dvorani „Narodnega doma“ v Barkovljah koncertni večer s petjem, glasbo na lok, igro in svobodno zabavo. Začetek točno ob 5¹/₂ uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen v pokritje stroškov za novo društveno zastavo.

— Brzjavni in telefonski promet meseca marca 1899. Na c. kr. brzajavnih postajah tržaškega poštnega ravnateljstva bilo je meseca marca 1899, in sicer na Primorskem oddanih 52.375, došlih 57.455, tranzitujočih 154.615, skupaj 264.445 brzjav; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 32.782, došlih 36.530, tranzitujočih 141.793, skupaj 211.105 brzjav; na Kranjskem oddanih 7287, došlih 8717, tranzitujočih 13.178, skupaj 29.182 brzjav. V interurbnem telefonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 1628, v Opatiji 587, v Pulju 163 in v Ljubljani 293 pogovorov; v lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 235.000krat, v Pulju 6556krat, v Gorici 4588krat, v Opatiji 2568krat in v Ljubljani 14.860krat.

— Razpisane službe. Mesto deželno sodnega svetnika pri okr. sodišču v Celju. Prošnje do 26. aprila na predsedstvo okr. sodišča v Celju. — Tri mesta sodnih tajnikov v VIII. čin. razredu pri okr. sodišču v Gradcu. Prošnje do 26. t. m. na predsedstvo dež. sodišča v Gradcu. — Mesto sodnega tajnika v Mariboru. Prošnje do 26. t. m. na predsedstvo okr. sodišča v Mariboru. — Mesto sodnega tajnika pri dež. sodišču v Ljubljani v VIII. čin. razredu. Prošnje do 30. t. m. na predsedstvo deželnega sodišča v Ljubljani. — Dve mesti sodnih tajnikov pri dež. sodišču v Celovcu. Prošnje do 29. t. m. na predsedstvo dež. sodišča v Celovcu. — Mesto sodnega tajnika pri okr. sodišču v Ljubnu. Prošnje do 29. t. m. na predsedstvo okrajnega sodišča v Ljubnu. — Mesto okrajnega sodnika v Podklostru. Prošnje do 29. t. m. na predsedstvo deželnega sodišča v Celovcu. — Mesto ravnatelja v moški kaznilnici v Gradcu s plačo VIII. čin. razreda in prostim stanovanjem. Prošnje do 5. maja t. l. na višje državno pravdnistvo v Gradcu. — Mesto učitelja voditelja na Dvoru definitivno ali provizorno. Prošnje do konca t. m. na okrajni šolski svet v Novem mestu. — Mesto kancelijskega pomočnika pri okr. sodišču v Cerknici. Diurnum 1 gld. Prošnje takoj, služba se nasopi 1. maja.

* Kakšen je papež. „Agr. Tagbl.“ se poroča iz Rima o svečanostni maši dne 16. t. m.: Opazoval sem papeža v bližini in tudi dlje časa, smem tudi reči, da so vse papeževe slike, tudi najboljše, zelo slabe. Glava in uvelorumeni obraz, ki je prav brez mesa, se zdita večja kakor na slikah. Kosti in nos mu stoji iz obraza. Oči so močno odprte, nemirne, usta resna, nežna brez tistega smehljaja, s katerim je spačena njegova slika. Papež jako težko sope.

* Rostand blazen. Iz Pariza javljajo, da se je lotila pisatelja dram „Cyrano de Bergerac“ in „Samaritanka“ velika melanholija, ter da so ga odvedli v bolnico.

* Atentat na metropolita. Iz Černovca se poroča naslednje: Dne 18. t. m. napadel je rumunski dijak Sluzanski na kolodvoru metropolita Czuperkowicza, ki je bil namenjen odpotovati na Dunaj. Vzrok atentatu je baje ta, ker je dotični metropolit nasprotnik rumunske šovinistiške stranke, kateri je pripadal dijak Sluzanski. Napadalec so prijeli.

* Morilec na smrt obsojen. 27letni črevljar Anton Zavraneč, ki je 20. februarja t. l. ubil urarja in juvelirja Antona Podražila v njegovi prodajalnici v Brnu ter

ga potem oropal, je bil valic tajanju soglasno obsojen k smrti na vešalih.

* Uradne umazanosti. Ogeraki ministarski predsednik, Széll, je pozval šefa ministarskega biró, ministarskega svetnika pl. Huszarja in ravnatelja dež. blaznice, prof. Niedermanna, naj odloži svojo mesto. Huszar je poslal namreč svojo blazno ženo na podlagi „ubožnega sprichevala“ v blaznico ter ji nakazal dve državni ustanovi za blaznike.

* Nečloveška mati in žena. V Monakovem so nedavno zaprli soprogo nekega mesarja, ker je hotela pregovoriti vedežvalko s kartami, da bi ji umorila moža in otroke; storila je to zato, da bi se lahko združila s svojim ljubim, nekim statistem.

* Kralj Milan, dedič. Nedavno tega je umrl v Bukareštu rumunski državnik Laskar Katargiu, ki je bil ujec kralja Milana. Katargiu je bil zelo bogat človek, in je določil svojim dedičem kralja Milana, pri kojem je bil večkrat gost, ko je bil Milan še kralj; a še po odpovedbi Milana ga je Katargiu obiskal pogostoma v belograjskem in niškem konaku. Milan dobi 3 milijone dinarjev. Pariške baletke plešejo baje že nekaj dni vedno kankán!

* Nesreča pri sprejemu italijanske kraljeve dvojice. Ko sta dospela italijanski kralj in kraljica v Cagliari na Sardiniji, ju je sprojele ogromno občinstva. Na nekem balkonu je stalo več učenk ljudske šole. Ko sta se peljala kralj in kraljica mimo balkona, so se nagnile deklice preko ograje, ki se je zlomila, in na ulico je padlo 14 deklic in učiteljica. Več se jih je pri tem padcu opasno poškodovalo, dve celo smrtno. Ubit pa je bil neki mož, na katerega je padlo več deklic. Kraljevska dvojica je stopila z voza ter se živo zanimala za ponesrečence.

* Julijanski koledar. V Rusiji se bavijo mnogi učenjaki s tem, da odpravijo Julijanski koledar. Prve korake je storila carska astronomiška družba v Peterburgu. Obratno ministerstvo je izdalo na vlado predlog, kako naj se spremeni julijanski koledar v cezarjanskega. Misli se doseči to s tem, da se odpravi vse prestopne dni od leta 1900 do 1948. Predlog se utemeljuje z važnostjo, katero ima termin v mejnarodnem trgovinstvu.

* Ruski častniški dvoboji. Dva ruska častnika, dobra prijatelja, sta se doma v skupnem stanovanju v pijanosti sprla. A je dal Bu kľofuto. Slučajno je bilo poleg tudi nekaj častnikov, tovarišev, ki so po pretepu odšli. Drugo jutro je pozval polkovnik častnika B. k sebi in mu rekel: „Se-li spominjate, kaj se je zgodilo z Vami sinoči po večerji? — „Nič posebnega se ni pripetilo, gospod polkovnik!“ — „Prav nič?“ — „Ne spominjam se ničesar!“ — „No, povem Vam, da ste od poročnika A dobili krepko zaušnico, ker mu niste dovolili sneti puške s stene. Se-li spominjate tega?“ — „Oprostite, gospod polkovnik, bila sva oba vinjena, in ako se je kaj takega pripetilo, zgodilo se je to v nevednosti in brez slabega namena.“ — „O namenu sploh ne sodim; jaz poznam samo dejstvo. Pripetilo se je to pred pričami, v prisotnosti častnikov drugega polka. Kako menite oprati svojo čast?“ — Razžaljeni se napoti k svojemu prijatelju, katerega najde še spečega v postelji, zbudi ga in mu pravi: „Se-li spominjaš, kaj si storil včeraj?“ „Kaj neki? Pijan sem bil! Kaj pa je?“ „Udaril si me v obraz!“ „Kaj?“ „Zaključil A in poskočil s postelje. Odpusti, odpusti mi, bratec! Bil sem sila natrkan! Kaj ne, da mi odpuščaš?“ „Toda dve priči sta bili navzoči in sta naju izdali in...“ „In polkovnik te je pozval k sebi?“ Razžaljeni je molče priklimal. Kmalu potem sta si stala nasproti z orožjem v roki. Jednega je ubila krogla, drugemu se je same žalosti zmešala pamet. To dogodbico pripoveduje neki ruski vojaški uradni list, ter hoče s tem ironizirati čudne nazore vojakov o „časti“.

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš“. Št. 12. Vsebina: Proti sedanji ponavljalni šoli. — Ivo Trošt: Ogledu učiteljstva. — Jak. Dimnik: Jezikov nauk v prvem šolskem letu. — Jos. Ciperle: Kulturne slike s Kranjskega. — Književnost in umetnost. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Pozor, volilci!

Število volilcev v tretjem razredu je ogromno. Vseh jih je 1956. Z ozirom na to bode tretji razred volil na dveh mestih. Prvi oddelek bode volil v telovadnici mestne deške šole v Komenskega ulicah. V tem oddelku so vsi volilci od A do L. Drugi oddelek bode volil v telovadnici mestne šole na Cojzovi cesti in so v tem oddelku vsi volilci od M do Z.

Telefonična in brzojavna poročila.

Za Dalmacijo.

Dunaj 21. aprila. Ministra Wittek in Ruber sta odpotovala v Dalmacijo. Splošno se opaža z začudenjem, da se je začela vlada v zadnjem času za zanemarljeno Dalmacijo toli zanimati, da je odpotovanja tekom jednega meseca tri ministre po uradnih poslih v Dalmacijo. Kakor znano, se je dr. Kaizl šel pred kratkim vrniti.

Grof Hohenwart bolan.

Dunaj 21. aprila. Grof Hohenwart mora ostati že nekaj tednov, odkar se je vrnil iz Merana, doma v postelji. Zdravniški svet je danes konstatiral hud pljučni katar. Desna stran prs je otekla. Vse stanje grofovo pa ne vzbuja posebnih skrbi.

Habietinek.

Dunaj 21. aprila. Podpredsednik kassacijskega dvora Habietinek je odklonil mesto podpredsednika državnega sodišča. Mesto njega bode imenovan ali Steinbach ali Madeyski.

Papežev konzistorij.

Dunaj 21. aprila. „Linzer Volksblatt“ javlja, da skliče papež za juni konzistorij, na katerem bode imenovan tudi neki avstrijski nadškof kardinalom.

Mirovna konferenca.

Dunaj 21. aprila. Rudolf grof Welsersheimb v zunanem ministerstvu se udeleži mirovne konference v Haagu kot poseben odposlanik.

Nove puške!

Gradec 21. aprila. V dunajski arzenal je poklican neki 17letni mladenič, Ivan Mapan iz Novigrada. Baje je iznašel model za nove puške, s katerimi bi bilo možno v jedni četrt uri 600krat ustreliti ter porabiti pri tem — samo jedno (?) patrono!

Pogajanja z Italijani.

Inomost 21. aprila. Prihodnji teden se sestane tu konferenca nemških konservativnih in liberalnih ter italijanskih poslancev radi pogajanj z Italijani. Te bodo zastopali Malfatti, Brugnara, Bassanelli in Brusamolin. Vseh skup bode 15. Konservativci pošljejo sedem poslancev, liberalci pa štiri.

Kuga v Parizu.

Pariz 21. aprila. Neki takajšnji list javlja, da so se pripetili v nekem skladišču trije slučajni kuge. Vsi trije umrli so prišli v Pariz iz orijenta.

Dunaj 21. aprila. Tukajšnji borzi se javlja iz Berolina, da so vesti o kugi v Parizu neresnične.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

„Ne, moj otrok,“ rekel je zdaj, „ne vidiš, to pa vender ne gre! Ti bi morala to vender razumeti! Premisli, kaj smo ravnokar žrtvovali — le radi svoje službe. Štefanijina volitev bi me sicer ne napravila nemogočega, a vender skrajno smešnega! Prodajalec ne more vstopiti v mojo družino — to je do cela nemogoče.“

Prenehal je malo, resno zrl pred se, si popravljal očala, potem močno z glavo zmajal. „Ne,“ izrekel je z gotovostjo, „to ne gre!“ In prijazneje je nadaljeval: „To misel se ji mora pregnati — seveda previdno! In kaj ne, Roza, Ti mi boš pri tem pomagala?“

S silo je zadržala Roza solze. Bila je le slaba diplomatinja. Končno ji pride vender nekaj na misel.

„Vidiš, oče, on je z dobre rodovine; saj sta se v najboljši družbi spoznala — v pevskem društvu.“

Sodnik se je nasmejäl. „Torej je teta Julka vender enkrat v življenju prav pro-rokovala!“

In Roza je nadaljevala: „Zato se tudi z njim ne more tako trdo ravnati. Najboljše, se mi dozdeva, bi bilo, da Ti enkrat z njim govoriš. To bi Štefanijo tolažilo, ji dokazalo, da Ti je stvar resna. In on napravi utis prav pametnega, previdnega človeka. Če mu Ti z ljubeznivostjo vse razložiš. Bog ve, če to najhitreje ne poravnava cele zadeve.“

Predsednik deželne sodnije je končno pritrdil, akoravno ne rad. A bil je to dolžan svoji najmlajši. Potolažena mu je rekla Roza lahko noč.

Morda naredi v resnici dober utis na starega gospoda. Morda ga sodnik pregovori — k odpovedi! Na vsak način se stvar razjasni. In tolažila je tresoč se Štefanijo, kakor je bilo mogoče.

Komaj pa je ta zaspala, vzbudila se je v Rozi z nova žalost. Če se bo zgodilo, kar je videla priti, da bo stari sodnik mladeniča prepričal, da on, prodajalec, ni pravi mož za hči visokega uradnika, potem se je tudi Štefanija v njenih nadah zmotila.

Tako je plavala nad vsemi tremi hčerami predsednika deželne sodnije, katere je hotel le iz ljubezni omožiti, temno in pretižno najhujša usoda ženske, prevara.

(Dalje prih.)

Darila.

Podpornemu društvu za slovenske visokosolce v Gradcu so od zadnjega izkaza dobrovali: Gospod Josip Pauner, trgovec v Braslovčah 5 gl.; gosp. dr. Valentin Kršper, odvetnik v Ljubljani 10 gl.; slavna posojilnica v Gorenji Radgoni 5 gl.; g. Anton Virbnik, c. kr. profesor v Novem mestu 5 gl.; g. Ferdinand Seidl, c. kr. profesor v Gorici 2 gl.; g. Anton Slamberger, c. kr. notar v Kranju 5 gl.; g. dr. Alojzij Kraut, odvetnik v Celovcu 3 gl.; slavna posojilnica v Mariboru 50 gl.; vč. g. o. Franc. Sal. Pirc, dohodninar benediktinskega samostana v Št. Pavlu 5 gl.; g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, o priliki častnega večera očetu Fr. Hrašovcu 10 gl.; slavna posojilnica v Slov. Bistrici 25 gl.; slavna Savinjska posojilnica v Žalcu 20 gl.; g. dr. Karol Hočevar, c. kr. sodni pristav pri Sv. Lenartu 3 gl.; slavna posojilnica v Ptuj 100 gl.; slavna okrajna hranilnica v Idriji 25 gl.; ptujski rodoljubi dohodek veselice 15 gl. 30 kr. Dalje je gosp. dr. Francišek Rosina, odvetnik in deželni poslanec v Ljutomeru nabral mej tamkajšnjimi rodoljubi vsoto 27 gl. h kateri so darovali: slavna okrajna posojilnica 15 gl.; slavna čitalnica 5 gl.; g. Anton Božič, posestnik v Radoslavcih 1 gl.; g. dr. Anton Mihalič, zdravnik v Ljutomeru 1 gl.; g. Kocuvan 50 kr.; g. Josip Ivančič 50 kr.; g. Ivan Skuhala 50 kr.; g. Alojzij Pavlin 50 kr.; g. dr. Francišek Rosina 3 gl. V Novem mestu je nabral gospod Francišek Vadrjal, c. kr. gimn. učitelj, vsoto 33 gold.; imena darovalcev priobčimo drugič. Vsem podpornikom izreka odbor presrečno zahvalo in priporoča društvu tudi nadalje. Podpore je pošiljati društvu blaginju, gospodu Francišku Železingerju, c. kr. gimnazijskemu profesorju v Gradcu (Zinzendorfsstrasse 32).

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo — za hitro odpravo kurjih očes, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v

(20-18)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“ M. Leustek-a v Ljubljani.

Zahvala.

Veseli, kateri so dne 9. in 11. t. m. priredili v „Narodnem domu“ združena ljubljanska ženska društva, donesli sta fondu za Prešernov spomenik 1301 gl. 18 kr., katere mi je danes izročilo odposlanstvo narodnih dam pod vodstvom gospe Franje dr. Tavčarjeve.

V prijetno dolžnost si štejemo, izreči načelnikom društev, namreč rodoljubnim gosp. Ani Lahovej, Veridri Šlajmarjevi, Ivani Zupančičevi, Franji dr. Tavčarjevi ter gospodičini Josipini Kajzeljevi na izrednej

poštvovalnosti in trudoljubivosti, s katero so v dila vse priprave za priredbo omenjenih vesel, najtoplejšo zahvalo.

Zahvalo izrekam tudi vsem drugim slovenskim damam, ki so na kateri način koli sodelovale pri sijajnih priredbah, kakoršnih — smelo rečem — Ljubljana ni še videla. Sijajno so zaavdočile hvaležnost do pesnika-velikana, ki je v tako krasnih besedah opeval lepoto Slovenk in pa ljubezen do krasne, a nesrečne svoje domovine.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1899.

Ivan Hribar,

župan, načelnik odbora za Prešernov spomenik.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Posestvo hiš. šte. 13, v Boštanjki vasi, vlož. šte. 111, kat. obč. Slivnica in 389 k. o. Zalna, cenjeno 968 gl. in 1353 gl. in 298 gl., dne 24. aprila v Ljubljani.
Zemljišče vlož. šte. 35, kat. obč. Železniki, cenjeno 2750 gl. 58 kr., dne 27. aprila v Škofji Loki.
Zemljišče vlož. šte. 29 in 91, kat. obč. Čelje, cenjeno 1564 gl. 30 kr. in 14 gl. 50 kr., dne 28. aprila v Ilir. Bistrici.
Antona Bizjalta zemljišče vlož. šte. 62, kat. obč. Rakitnik, cenjeno 3915 gl. in 145 gl., in Luke Zormanca zemljišče vlož. šte. 47, kat. obč. Hraše, cenjeno 2360 gl., oba dne 28. aprila v Postojni.
Posestvo vlož. šte. 119, kat. obč. Osolnik, cenjeno 1120 gl., dne 28. aprila v Velikih Laščah.
Zemljišča vlož. šte. 263—266, kat. obč. Goče, cenjena 1270 gl., dne 29. aprila Vipavi.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 m. Srednji srečni tlak 736.0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
20.	9. zvečer	731.5	8.6	sl. sever	pol.oblač.	9.5 mm
21.	2. jutraj	732.6	6.7	sl. svzhod	oblačno	
	2. popol.	732.5	16.8	sr. jzhod	pol.oblač.	

Srednja včerašnja temperatura 11.5°, normala: 10.5°. — Ob 9ih zvečer imel je mesec obroč okoli sebe.

Dunajska borza

dne 21. aprila 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gl.	85	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	gl.	45	kr.
Avstrijska zlata renta	119	gl.	90	kr.
Avstrijska kronska renta 4%	100	gl.	35	kr.
Ogerska zlata renta 4%	119	gl.	70	kr.
Ogerska kronska renta 4%	97	gl.	35	kr.
Avstro-ogerske bančne delnice	918	gl.	25	kr.
Kreditne delnice	355	gl.	25	kr.
London vista	120	gl.	42 1/2	kr.
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	gl.	95	kr.
20 mark	11	gl.	77	kr.
20 frankov	9	gl.	55 1/2	kr.
Italijanski bankovci	44	gl.	35	kr.
C. kr. cekini	5	gl.	68	kr.

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gl.

Sveže

Kulmbachsko pivo

v steklenicah

priznato zdravilo in krepilo za bolnike

je v zalogi trgovine (21—91)

Kavčić & Lillog pri „Zlatoregu“.

Baron Dumreicherjeva

špiritna drožna tovarna in rafinerija v Savskem Marofu na Hrvaškem

priporoča svoje

obče znane, najboljše in mnogokrat odlikovane

droži

(Bäckerhefe).

Glavno zalogo za Ljubljano in deželo imata

Peter Strel, vinski trgovec

Ljubljana, na Mestnem trgu št. 8, in

Karol Laiblin (1781-24)

v Vegovih ulicah št. 8.

„Ljubljanski Zvon“

šte. 2 leta 1898 kupi upravništvo „Ljubljanskega Zvona“.

Ces. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane jut. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Lino, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob Jeseru, Inmost, Bregenz, Curih, Genevo, Paris, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Pisenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Praga v Novo mesto in v Kečevje. Obojni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob 1. uri 05 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. sveder. — Prihod v Ljubljano j. k. Praga iz Trbiža. Ob 5. uri 44 m. jutraj obojni vlak s Dunaja via Amstetten, in Lipakoga, Praga, Francovih varov, Karlovih varov, Hebe, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Parisa, Genevo, Curiha, Bregence, Inmosta, Zella ob Jeseru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. sveder obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga iz Kečevja. Obojni vlaki: Ob 8. uri 31 m. jutraj, ob 2. uri 33 m. popoldne in ob 8. uri 45 m. sveder. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. jutraj, ob 3. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. jutraj ob 11. 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m.

Odlikovan na razstavah: Velike Mežirice, Holešov, Prostějov, Prerov, Tišnov, Humpolec.

Potreba in koristna darila za vsako priliko!

Češki križanski specialni zaved za platno!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnenega, pavolnatega in damastnega blaga

v Prostějovem na Moravi

priporoča lastne tkanine izdelke na reke po smernih cenah in najboljši kakovosti: celeplatene domače in belene platne vseh širokosti in finosti, platne sa platke do 240 cm., damaste; gradie, namizne prte in blago, obrisače, servijete, bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirače, platnen in pavolnat kanefas, robce, bele in barvane, platnene, pavolnate in svilnate, inlet in angin za siuke, oksford, kizet, oblečni pralni sefir in šotake blago sa damaste obleke, platna: pavolnata, ruska, sa timnice, alumnike, zastore itd., trihbe, sifon, floridas, kreton, piké, barbant, satin, brilantin itd., itd.

Ugodna darila (1898-43) in potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelek. Trgovcem se blago ne pošilja.

Kot strokovnjak in samizdelovalec lahko najboljše potrebam.

Vzorci in ceniki na sahtevanje. Naročeno blago pošilja se le po poštnem povzetju.

Poseben oddelek za razpošiljanje pod osebnim vodstvom.

Oprema za neveste od 50 gl. do 2000 gl. so vedno v zalogi.

J. Modic v Novi vasi pri Rakeku sprejme takoj

učenca

za trgovino z mešanim blagom. — Več se izve istotam. (745-1)

Diurnist

sprejme se s 1. majnikom pri podpisnem sodišču. Prošnjam, ki so tukaj predložiti, pridjati je spricalo o dosedanjem službovanju. (742-2)

C. kr. okrajno sodišče v Slovenski Bistrici na Štajerskem.

Št. 13.769. (738-2)

Dvoje barak na prodaj.

Podpisani magistrat preda takej svoji dve veliki, poleg elek-trarne v Ljubljani stajeci le-semi baraki pod pogoji, ki se izvedo ob navadnih uradnih urah pri mestnem komisarijatu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 15. aprila 1899.

Največje skladišče

raznega semena

in sicer

velikanske pose

potem nemške, štajerske, inkarnat, turške in travniške detelje, raznih vrst pesnega semena, splošno znano kot najboljša krma za živino; travnega semena za suhe, mokre, peščene in glinovite travnike; velika izbira semena za salato, kumare, peteršilj, zeleno, sladki grah, fižol in vse druge vrste semena za zelenjad. — Proseč mnogobrojnega poseta

(331-18) Peter Lassnik.

Brady-jeve

kapljice

za želodec

(prej Marijalske kapljice za želodec)

prirejane v lekarni „pri ogerskem kralju“ Karla Brady-ja na Dunaju L., Fleischmarkt 1

obče izkušeno in poznato zdravilo, ki odlično in okrepčuje želodec, če je prebava motena in sploh pri boleznih bolečinah.

Cena steklenic . . 40 novč. Dvojna steklenica . 70 novč.

Usojam se opozarjati le enkrat, da se moje kapljice za želodec čestokrat ponarejajo. Pazi naj se torej pri kupovanju na gorenjo varstveno znamko s podpisom G. Brady in naj se zavrne vse kot nepravilne, ako nimajo te znamke in podpisa G. Brady.

Kapljice za želodec lekarnarja C. Bradyja

(prej Marijalske kapljice za želodec) so shranjene v rudihih nagubanih škrtljah in imajo podobo sv. Matere Božje Marijalske (kot varstveno znamko). Pod to znamko mora biti podpis G. Brady.

Deli so navedeni.

Kapljice za želodec se pristno dobivajo v (1680-18) vseh lekarnah.

Prvi teden v mesecu maju

Vila — lutka.

(Puppenfee.)

Dož. gledališče v Ljubljani.

(752-1)

Najnovejša špecerijska trgovina!!!

Karol Planinšek

prej Schober, Dunajska cesta št. 8.

Ozira se na svoj zadnji inserat, dovoljujem si slavno občinstvo opozarjati na svojo veliko zalogo špecerijskega blaga, kakor: raznovrstne kave, olivnega in namiznega olja, kakao, čokolade itd.

Nadalje se istemu tudi priporočam za nakup fine pristne slivovke, najfinejšega francoskega konjaka, tropinovca in špirita po najnižjih cenah, zagotavljam solidno in celotno postrežbo.

(737-2)

Zahvala.

Sa vse dokaze očnega občutja, izhazanega nam o brihki izgubi preljubljene, nepozabne soproge

Fani Frelih voj. Mobilca

iztehamo vsem prijateljem in snancem najočrnejšo zahvalo. Slasti boči dostojna zahvala vsem gospodom in gospe za lepe vence in šopke, za uolno in plemenito izročeno sošalje in sa udeležbo pri pogrebu.

(753)

Šalufoci.